

Силабус
навчальної дисципліни
Українсько-польські відносини: минуле і сучасність

2023-2024 навчальний рік

Освітня програма: «Історія»
Спеціальність: 032 Історія та археологія
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти: перший

Викладач (і)	Федорик Юрій Володимирович
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/gef/structure-gef/kaf-istor/composition-kaf-istor/fedorik/
Контактний тел.	0999058168
Е-mail викладача:	Jurij83fedoryk@gmail.com
Графік консультацій	Четвер 11.10-12.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5	20	20	110	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: Дипломатія, історія, політика, міжнародні відносини, двосторонні відносини, культурний обмін, міграція, конфлікти, співпраця, сусідство.

Мета та предмет курсу:

Навчальний курс «Українсько-польські відносини: минуле і сучасність» спрямований на аналіз відносин між українцями та поляками в різних площинах: політичній, соціально-економічній та культурній. Курс охоплює історичний період від давніх часів до сучасності. Мета курсу - надати студентам глибоке розуміння важливих історичних та сучасних подій, які вплинули на відносини між двома сусідніми народами. Предмет курсу включає вивчення історії взаємин між Україною та Польщею, від подій минулого до сучасності. В рамках курсу досліджуються ключові етапи спільного історичного минулого.

Також аналізуються сучасні виклики та можливості для співпраці між Україною та Польщею у політичній, економічній, культурній та інших сферах.

Компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності

ЗК 02. Здатність працювати автономно.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 06. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 09. Здатність приймати обґрунтовані рішення

Фахові компетентності

СК 01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.

СК 02. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.

СК 03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.

СК 04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямків та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.

СК 05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.

СК 06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

СК 08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.

СК 09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.

СК 10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

СК 12. Здатність самостійно формулювати та вирішувати оригінальні дослідницькі завдання.

СК 13. Критичне розуміння сучасного стану розвитку та засад функціонування історичної науки.

СК 15. Здатність на фаховому рівні аналізувати різні типи і види джерел для історичного дослідження з використанням методологічного й теоретичного інструментарію.

СК 16. Здатність публічно комунікувати результати історичного дослідження та популяризувати знання

Програмні результати навчання

ПРН 1. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.

ПРН 2. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науковопопулярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПРН 3. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів.

ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.

ПРН 5. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПРН 6. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПРН 7. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 8. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.

ПРН 9. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн

ПРН 11. Створювати оригінальні дослідницькі задачі або гіпотези на основі новітніх наукових досягнень, виявляючи проблеми, що потребують додаткового дослідження

ПРН 12. Вміння аналізувати різні історичні концепції та теорії, розуміння різних підходів до вивчення історії та їхнього впливу на формування історичних знань

ПРН 14. Володіти навичками критичного та аналітичного мислення при роботі з історичними джерелами різного типу, включаючи вміння розпізнавати різні точки зору, визначати суперечності та ангажованість джерел

Зміст курсу:

ЗМ1. Українсько-польські відносини в середньовічний та ранньомодерний період (до кінця XVIII ст.)

Тема 1. Польсько-руські відносини в середньовічну добу (X-XIV ст.)

Тема 2. Польсько-литовських політичний простір та Україна (1385-1795 рр.)

Тема 3. Запорозьке козацтво як елемент спільної пам'яті польсько-українського політичного й соціокультурного простору

ЗМ2. Українсько-польські відносини в кінці XVIII - початку XX ст.

Тема 4. Підросійська Україна в польському політичному дискурсі XIX ст.

Тема 5. Польські впливи в українському національному відродженні

Тема 6. Українсько-польський конфлікт за австрійську Галичину в XIX - поч. XX ст.

ЗМ3. Українсько-польські відносини в XX - початку XXI ст.

Тема 7. Українсько-польські стосунки в 1918-1939 роках

Тема 8. Трудні питання українсько-польських відносин в 1939-1947 роках

Тема 9. Між конфліктом пам'яті до діалогу: післявоєнна доба в історії польсько-українських відносин

Методи навчання: Лекція, читання та коментар історичних джерел, робота з картою, таблицями, схемами та діаграмами, бесіда, групові дискусії, робота в малих групах, співбесіда, колоквиум, аудіовізуальний метод, електронні презентації

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Самостійні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за самостійну роботу). Студенти зобов'язані дотримуватися дедлайнів визначених для виконання усі видів письмових робіт з курсу. Відвідання занять є складовою навчального процесу. Академічна доброчесність: передбачається, що при підготовці до практичних занять, роботі з джерелами інформації, будуть дотримуватися всіх видів академічної доброчесності та наукової етики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання відбувається в онлайн платформах Moodle та ZOOM.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: вивчення курсу не передбачає використання програмного забезпечення, крім загально вживаних операційних систем та програм.

Система оцінювання та вимоги:

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Індивід. ПРОЄКТ	Екзамен	Сума
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9-10	20	50	100
3	3	3	3	3	3	3	3	6			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
77-89	добре	
65-76		
58-64	задовільно	
50-57		
20-49	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-19	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	--	---

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова:

1. БазивД. П. Геополитическая стратегия Украины. — К., 2000.
2. Вандич П. Ціна свободи: Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К., 2004.
3. Зашкільняк Л.О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. 752 с. + 8 кол. мап.
4. Історія Речі Посполитої як історія багатьох народів, 1505-1795. Громадяни, їхня держава, суспільство, культура / Анджей Сулима Камінський. Київ: Наш час, 2011. 263 с.
5. Кірсенко М. Східно-Центральна Європа: від геополітичних фантомів до історичної реальності і геополітичної перспективи // Україна і Польща у Східно-Центральній Європі: спадок і майбуття. К., 1999.
6. Нариси з історії України: формування української модерної нації / Я. Грицак. [2-ге вид.]. Київ: Генеза, 2000. 249 с.
7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Ключко. Х., 2016. 496 с.
8. Снайдер Т. Перетворення націй: Польща, Україна, Литва, Білорусь 1569-1999 / пер. з англ. Котенко А. К. : Дух і літера, 2014. 464 с.
9. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 3-те вид., перероб. та розшир. / Український науковий інститут Гарвардського університету; Інститут Критики. К.: Критика, 2006. 584 с.

Додаткова:

10. Вулф Ларі. Винайдення Східної Європи: Мапа цивілізації у свідомості епохи Просвітництва. / Пер. з англ. С. Біленького. — К: Вид-во Часопис «Критика», 2009. 592 с.
11. Гелнер Е. Нації та націоналізм; Націоналізм: Пер. з англ. — К.: Таксон, 2003. 300 с. (Ex professo).
12. История Центрально-Восточной Европы / Н. Алексюн [и др.]. СПб. : Евразия, 2009. 1120 с.
13. Мотика, Гжегож. Від волинської різанини до операції : польсько-український конфлікт 1943-1947 рр. / [авториз. пер. з пол. А. Павлишина]. Київ: Дух і Літера, 2013. 351.
14. Снайдер Т. Криваві землі: Європа поміж Гітлером та Сталіним: монографія. Київ: Грані-Т, 2011. 448 с.

15. Шевченко Ігор. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття / авторизований переклад з англійської Марії Габлевич, під редакцією Андрія Ясіновського. Львів: Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії/ 2001. XIX+250 с., 5 карт.

16. Andrew Wilson. The Ukrainians: Unexpected Nation. Fourth edition. New Haven and London: Yale University Press, 2015 (1st ed. - 2000, 2nd ed. 2002, 3rd ed. 2009). 410 pp.

Інтернет-ресурси

Academia.edu

Електронная библиотека (Україна) (www.lib.com.ua/)

ACLS History E-Books Project (США) (www.historyebook.com/)

Міжнародний комітет історичних наук (www.cish.org/)